

Z DZIAŁALNOŚCI CENTRALNEJ KOMISJI KWALIFIKACYJNEJ

DLA PRACOWNIKÓW NAUKI

Na XI Plenarnym posiedzeniu Centralnej Komisji Kwalifikacyjnej dla Pracowników Nauki w dniu 29 stycznia 1955 roku przyznano tytuł profesora nadzwyczajnego dr Józefowi Gołabowi, a tytuł docenta dr Annie Czekalskiej, mgr Kazimierzowi Guzikowi, dr Oldze Pazdro i mgr inż. Eugeniuszowi Wutzenowi oraz zatwierdzono stopień naukowy kandydata nauk mgr Kazimierzowi Łydcie, który przedłożył pracę pt. "Studium petrograficzne permo-karbonu krakowskiego".

Na XII Plenarnym posiedzeniu w dniu 25 lutego 1955 r. przyznano tytuł profesora nadzwyczajnego dr Hannie Czeczottowej oraz tytuł docenta dr Józefowi Obercowi i mgr inż. Romanowi Osice.

(a)

ZAGADNIENIE EKSPLOATACJI GAZU ZIEMNEGO

Zarząd Główny Stowarzyszenia Naukowo - Technicznego Inżynierów i Techników Sanitarnych, Ogrzewnictwa, Gazownictwa i Terenów Zie-

lonych oraz Centralny Zarząd Gazownictwa zorganizowały w dniach 11 i 12 lutego 1955 roku w Krakowie konferencję naukowo - techniczną, poświęconą zagadnieniom eksploatacji gazu ziemnego. Na konferencji tej wygłoszono m. in. referaty dotyczące zagadnień geologicznych.

Zbigniew Obuchowicz "Polskie złoża gazu ziemnego";

Zdzisław Wilk "Dopuszczalny pobór gazu ziemnego ze złóż gazowych oraz kryteria i sposoby określania tego poboru";

Juliusz Kaczorowski i Władysław Kolodziej "Magazynowanie gazu ziemnego w złożach podziemnych i wyniki polskich prób w tym kierunku";

Czesław Poborski „Ujęcie metanu w kopalniach węgla“;

Zbigniew Grębski „Pobór gazu ziemnego z serii węglonośnej karbonu odwiertami z powierzchni“.

(A)

Z ŻYCIA GEOFIZYKÓW

Katedra Geofizyki Geologicznej Wydziału Geologiczno-Poszukiwawczego A. G. H. w Krakowie zorganizowała w dniu 21 lutego 1955 ro-

ku posiedzenie naukowe, na którym wygłoszono referaty:

S. Kozłowski „Znaczenie badań magnetycznych dla poszukiwań skał magmowych“;

St. Małoszewski "Badania magnetyczne w Pieninach“;

K. Birkenmajer "Geologia Jarmuty".

(A)

NARADA SŁUŻBY GEOLOGICZNEJ MINISTERSTWA BUDOWNICTWA PRZEMYSŁOWEGO

W dniach 22 i 23 lutego 1955 roku odbyła się w Krakowie Narada Służby Geologicznej Ministerstwa Budownictwa Przemysłowego zorganizowana przez Zarząd Geologiczny Zjednoczenia Robót Wiertniczych i Fundamentowych na której wygłoszono referaty naukowe:

J. Was „Stratygrafia czwartorzędu i młodszego trzeciorzędzie w Polsce na podstawach florystycznych“;

W. Pogany „Co powinna zawierać dokumentacja geotechniczna“;

A. Michalik „Osuwiska w Sadowiu“;

A. Michalik, Zb. Dobrzański i Zd.

Dybczak „Dokumentacja geologiczno-geotechniczna problemu Filipowice“.

W dniu 23 lutego odbyła się wycieczka uczestników narady do Sadowia w nawiązaniu do referatu A. Michalika.

(A)

Z ŻYCIA PTG

Zarząd Polskiego Towarzystwa Geologicznego w Krakowie zorganizował w lutym i marcu posiedzenia naukowe z następującymi referatami:

- 14.2 S. Klimiek i L. Koszarski „W sprawie wieku dolomitów ze Zbrzy“;
  - 21.2. J. Kinle „Próba systematyki hieroglitów organicznego pochodzenia fliszu karpackiego“;
  - 28.2. K. Bogacz „Północna krawędź rowu krzeszowickiego między Filipowicami a Krzeszowicami“;
  - 7.3. St. Dżułyński „Rola wody w tektonice“;
  - 14.3. A. Michalik „W sprawie genezy zlepieńca koperszadzkiego w Tatrach“;
  - 21.3. K. Birkenmajer „Zasady systematyki i nomenklatury typów warstwowań we fliszu“.
- Oddział PTG w Warszawie zorganizował w dniu 23.2.1955 r. posiedzenie naukowe z referatem naukowym M. Książkiewicz na temat „Jura i kreda Bachowic“.

(A)

NARADA PARTYJNA W CUG

Dnia 29 III b. r. odbyło się w Centralnym Urzędzie Geologii otwarte zebranie partyjne, na które przybył również zaproszony aktyw partyjno-gospodarczy oraz grono profesorów z Wydz. Geologii UW, aktywno-gospodarczy Instytutu Geologicznego, Przedsiębiorstwa Poszukiwań Geofizycznych, Przedsiębiorstwa Robót Geologicznych oraz Przedsiębiorstwa Wydawnictwa Geologiczne. Na zebraniu tym, Prezes CUG prof. dr A. Bolewski wygłosił referat pt. „Sytuacja państwowej służby geologicznej“.

W referacie swym Prezes A. Bolewski omówił szczegółowo stan organizacji oraz działalność CUG za okres 3-letnia jego istnienia oraz przedstawił schemat ideologiczny współdziałania nauk geologicznych z gospodarką narodową. Między innymi referat wskazywał na konieczność jeszcze ściślejszego powiązania badań prowadzonych przez wszystkie zakłady naukowe i produkcyjne z surowcowymi potrzebami kraju.

W ożywionej dyskusji zabrali głos: prof. dr Olczak, mgr Guzik, prof. dr Rühle, Ob. Kazimierzczak, dr Halicka, dr Bobrowski, mgr Szumlas, inż. Stefaniak, Ob. Turski, Ob. Zawadzki, prof. dr St. Krajewski, mgr Szczepański, dr Kowalski.

Dyskusję podsumował Wiceprezes CUG mgr inż. A. Dutkowski.

(G)

AUSTRIA

KWAS SIARKOWY Z ANHYDRYTU

Donoszą z Austrii o uruchomieniu

fabryki kwasu siarkowego z anhydrytu wydobywanego w Alpach.

(xt)

NIEMCY ZACHODNIE

WZBOGACANIE SOLI POTASOWYCH PRZY POMOCY FLOTACJI

W wyniku blisko dwudziestoletnich prac uruchomiono w Niemczech zachodnich w Kali — Ohemie A. G. w Sehnde koło Hamoweru w połowie 1953 r. zakład wzbogacania soli potasowych metodą flotacji.

Dzienny wsad stanowi 2 200 — 2 300 ton sylwinitu o zawartości 12 — 17% K_2O (co równa się 18—27% KCl). Produkt końcowy zawiera 59 — 60% K_2O .

(xt)

NORWEGIA

NIOB

Norwegia zajmie w 1956 r. drugie miejsce wśród producentów niobu.

Niob występuje w Norwegii w wapieniu w Sove (Telemark). Wapień ten z zawartością 0,1 — 0,2% niobu nazwali geolodzy norwescy **sowitem**.

Surowcem tym zainteresowali się okupanci niemieccy w 1943 r. i przygotowali się do eksploatacji w 1945 r. Po wojnie żadna prywatna firma nie chciała angażować poważnych sum w to „ryzykowne“ przedsięwzięcie. W 1951 r. złożę sowitu zostało przekazane upaństwowionej firmie Norsk Bergverk, której dyrektor Bjorlykke wykazał przed dwudziestoma laty, że sowit zawiera niob. Wydobycie kopaliny powinno podwoić się w przyszłym roku i osiągnąć 80 tys. ton, co da ok. 300 ton 50-procentowego koncentratu.

Przy obecnej skali produkcyjnej zasoby sowitu wystarczą na 100 lat. Surowiec podlega płukaniu i niob oddzielony jest od siarki, magnetytu i wapna. Koncentrat przesyłany jest do zakładów Norsk Hydro w Heroga, gdzie ługowaniem kwaśnym usuwa się resztki wapnia i siarki. Całość produkcji eksportowana jest do USA. W 1954 r. największym producentem niobu była Nigeria, która wyeksportowała 1 855 ton, Kongo belg. wyprodukowało 357 t., Malaje 52 t., Uganda 14 t. i pld. Rodezja 3 t.

(xt)

W. BRYTANIA

KWAS SIARKOWY

Produkcja kwasu siarkowego wynosiła w W. Brytanii w 1954 r. 2 042 492 ton (w 1953 r. 1 875 177 ton).

Zużycie surowców:

Piryty: 494,224 tony, masa Lauta 286 807 ton, siarka (i H_2S) 258,421 ton, koncentraty blendy cynkowej 197 983 ton i anhydryt 176 742 tony.

Najwięcej kwasu siarkowego zu-

żyto jak zwykle do produkcji superfosfatu (457 073 t.), siarczanu amonu (290 338 t.), dwutlenku tytonu (211 303 t.) i sztucznego jedwabiu (248 161 t.).

(xt)

CZYSTE METALE

Z dyskusji, jaka toczyła się w parlamencie angielskim w dniu 1 lutego br. dowiadujemy się, że w Anglii opracowano metody produkcji żelaza, galu i germanu w stanie wysokiej chemicznej czystości. Prace badawcze trwają nad uzyskaniem czystego chemicznie chromu, indu, antymonu i metali ziem rzadkich.

(xt)

KWAS SIARKOWY Z ANHYDRYTU

Z końcem grudnia ub. r. uruchomiono w Billingham nowy oddział fabryki kwasu siarkowego z anhydrytu.

Fabrykę budowano dwa lata. Koszty inwestycyjne przekroczyły dwa miliony funtów szterlingów. Produkcja kwasu siarkowego będzie wynosiła przy pełnej wydajności urządzeń 73 tys. ton rocznie, a klinieru 69 tys. t. rocznie. Wydobycie anhydrytu wzrosło o 127 tys. t. rocznie.

Produkcja kwasu siarkowego oparta na anhydrycie osiągnie w Anglii 180 t. rocznie. Jak donosi prasa techniczna — piece cementowe nie są obudowane. Zastosowano więc ten system, jaki stosuje Wizów.

(xt)

WŁOCHY

SIARKA

Kryzys w kopalnictwie siarki na Sycylii jest nadal bardzo ostry. Zapasy przekroczyły 300 tys. ton. Produkcja miesięczna wynosi 22 tys. ton. Eksport do Francji dotychczas nie został wznowiony.

(xt)

USA

SYNTETYCZNA MIKA

Synthetic Mica Corporation rozpoczęła z początkiem bieżącego roku produkcję syntetycznej miki w wysokości 1000 t. rocznie, co stanowi przeszło 10% ilości obecnie importowanej miki przez USA. Proces został opracowany w jednej z placówek Bureau of Mines i polega na stopieniu w piecu elektrycznym w temperaturze 1370°C mieszaniny tlenku magnezu, tlenku glinu, krzemionki, fluorokrzemianu potasu i skalenia potasowego.

Masa utrzymana jest w stanie płynienia w ciągu 80 godzin, po czym pozostawia się ją 7 — 12 dni.

Ze stopu takiego otrzymuje się ok.

50% kryształów miki grubości 1/16
cala (xt).

(xt)

SIARKA

Szacunkowe dane oceniają wydobycie siarki i surowców siarkonośnych w 1954 r. w USA na 6 600 tys. długich ton. (Długa tona — long ton — 1,01605 tony metrycznej). Z tego metodą Frascha wydobyto 5,45 tys. ton, zregenerowano z gazów 350 tys. t., 400 tys. t. pochodzi z pirytów, a 400 tys. ton z innych źródeł.

Nowa kopalnia siarki u ujścia Missisipi dała w 1954 r. przeszło 500 tys. t. siarki.

(xt)

CYRKON

Produkcja cyrkonu metalicznego przedstawia się w USA następująco:

Rok	Produkcja Zr w tonach
1949	2,25
1950	9,20
1951	50,10
1952	120,00
1953	139,00
1954	168,00

INDIE

PIRYT

Hinduskie Geologiczne Biuro Poszukiwawcze odkryło dwa złoża pirytu (średnia zawartość siarki 43%) w Shababad, rejon Bihar.

(xt)

MALAJE

KOLUMBIT

Ze stanu Johor donoszą o odkryciu poważnego złoża kolumbitu.

(xt)

RÓŻNE KRAJE

SIARKA

Zapotrzebowanie światowe na siarkę wzrośnie w latach 1956—1965 o 4,2 miliona ton. W okresie tym przewiduje się spadek wydobycia siarki metodą Frascha w USA, natomiast wzrośnie poważnie produkcja siarki w Meksyku. Wzrośnie udział procentowy siarki regenerowanej z gazów. Przewiduje się wzrost udziału siarki wśród surowców siarkonośnych do produkcji kwasu siarkowego, jak również rozwój procesu dysocjacji pirytu na siarkę i metal.

(xt)